

УКРАЇНА

ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ, НАУКИ ТА МОЛОДІЖНОЇ ПОЛІТИКИ

НАКАЗ

Від 04.04.2017 р.

м. Івано-Франківськ

№ 203

**Про проведення обласного етапу
щорічної Всеукраїнської природоохоронної
акції «Птах року 2017»**

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 27.12.2016 року № 1626 «Про затвердження плану всеукраїнських і міжнародних організаційно-масових заходів з дітьми на учнівською молоддю на 2017 рік (за основними напрямками позашкільної освіти)» з метою привернення уваги учнівської молоді до проблем охорони птахів та їх природних біотопів, залучення учнів до активної природоохоронної роботи

НАКАЗУЮ:

1. Провести обласний (II) етап щорічної Всеукраїнської заочної природоохоронної акції «Птах року 2017» (далі - Акція) впродовж квітня-жовтня 2017 року.

2. Затвердити склад обласного оргкомітету та журі Акції (додатки 1, 2).

3. Керівникам місцевих органів управління освітою (райдержадміністрацій, міськвиконкомів):

3.1 До 21.10.2017 року провести районні (міські) етапи Акції.

3.2 До 03.11.2017 року подати аналітичні довідки про результати проведення районних (міських) етапів (додаток 3) та надіслати роботи переможців для участі в обласному етапі Акції на адресу: 76010, м. Івано-Франківськ, вул. Набережна ім. В. Стефаника, 34/б, обласний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді.

4. Керівникам місцевих органів управління освітою об'єднаних територіальних громад забезпечити участь учнів загальноосвітніх навчальних закладів у I етапі Акції у складі районів та міст за територіальним принципом.

5. Контроль за виконанням наказу залишаю за собою.

Заступник директора –

начальник управління дошкільної,

загальної середньої та позашкільної

Додаток 1

до наказу департаменту освіти, науки
та молодіжної політики
облдержадміністрації
від 04.04.2017р. № 203

**Склад оргкомітету з підготовки та проведення
обласного етапу щорічної Всеукраїнської природоохоронної акції
«Птах року 2017»**

1. Сергійчук Ольга Данилівна, головний спеціаліст відділу позашкільної освіти та роботи з інтернатними закладами департаменту освіти, науки та молодіжної політики облдержадміністрації – голова оргкомітету.

2. Грабівчук Мирослава Володимирівна, завідувач відділу екології Івано-Франківського обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді – секретар оргкомітету.

Члени оргкомітету:

1. Шинкарук Галина Василівна, заступник директора з навчально-методичної роботи Івано-Франківського обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді.

2. Камінська Ольга Миколаївна, завідувач відділу біології Івано-Франківського обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді.

Додаток 2
до наказу департаменту освіти, науки
та молодіжної політики
облдержадміністрації
від 04.04.2017р. № 203

Склад журі
обласного етапу щорічної Всеукраїнської природоохоронної акції
«Птах року 2017»

- 1. Гудзик Тамара Василівна**, директор Івано-Франківського обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді – голова журі.
- 2. Грабівчук Мирослава Володимирівна**, завідувач відділу екології Івано-Франківського обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді – секретар журі.

Члени журі:

- 1. Кухар Ірина Миколаївна**, завідувач відділу організаційно-методичної роботи Івано-Франківського обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді.
- 2. Маліборська Людмила Павлівна**, завідувач відділу організаційно-масової роботи Івано-Франківського обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді.
- 3. Шинкарук Галина Василівна**, заступник директора з навчально-методичної роботи Івано-Франківського обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді.

Додаток 3
до наказу департаменту освіти, науки
та молодіжної політики
облдержадміністрації
від 04.04.2017р. № 203

Аналітична довідка, складена за підсумками районного (міського) етапу щорічної Всеукраїнської природоохоронної «Птах року 2017» має містити наступне:

- Таблицю за формою:

К-ть шкіл у районі (місті)	К-ть шкіл, що взяли участь в Акції	К-ть учасників Акції	Інформація про переможців та призерів Акції (з підсумкового наказу)

- Аналітичну частину, де провести порівняльний аналіз (порівняти з минулим роком) активності навчальних закладів щодо участі, кількості учасників, якості поданих матеріалів, обґрунтування того, чи досягнута мета та чи виконані завдання Акції.

ВСЕУКРАЇНСЬКА АКЦІЯ «ПТАХ РОКУ»

УКРАЇНСЬКЕ ТОВАРИСТВО ОХОРОНИ ПТАХІВ

«КАНЮК ЗВИЧАЙНИЙ — ПТАХ 2017 РОКУ»

Українське товариство охорони птахів спільно з Національним еколого-натуралістичним центром учнівської молоді запрошує до участі у Всеукраїнській акції «Канюк звичайний — птах 2017 року».

Канюк звичайний (*Buteo buteo*)

Цьогоріч у рамках акції «Птах року» звертаємо увагу на канюка звичайного *Buteo buteo*.

Цей вид найбільш звичний серед наших хижих птахів, саме його ми найчастіше бачимо з вікна автомобіля, що одинаком сидить на дереві, стовпі чи пагорбку.

Серед рис, що виділяють канюка серед інших хижих птахів його розміру, а це великий птах із довжиною тіла понад 50 см і розмахом крил більше метра — округла голова та заокруглений хвіст, широкі крила, а також ширяючий політ. Загальне забарвлення канюка від рудувато-бурого до темно-бурого. Але радимо не особливо покладатися на цю ознаку при визначенні виду, оскільки в різних особин забарвлення може суттєво відрізнятися: крім різних відтінків бурого птахи можуть мати в своєму забарвленні жовтуваті та майже білуваті барви, різну плямистість та смугастість. Хоча зазвичай оперення верху темніше за оперення споду. Крім того, помітно темнішим є оперення на кінцях крил і вздовж заднього краю в порівнянні з рештою оперення крил.

Вид гніздиться майже на всій території країни, окрім півдня степової смуги, а от взимку трапляється повсюдно. Скрізь, де є мозаїка лісів із відкритими просторами — полями, луками, пасовищами — зустріти канюка звичайного буде не складно.

У природі канюки тримаються поодинокі: типовою є зустріч птаха, що сидить на дереві в лісосмузі вздовж дороги, річки чи яру тощо, а також ширяючого над відкритою місцевістю в пошуках здобичі. Найчастіше канюк полює на полівок, мишей, щурів, інших гризунів, молодих зайців. За що отримав іншу назву мишоїд. Може полювати на птахів, плазунів і безхребетних, але все-таки миші та полівки становлять основу його раціону, власне, через свою чисельність. Помітивши здобич, канюк робить швидкий напад на напівскладених крилах і хапає здобич сильними кігтями.

В українській фауні три види канюків: звичайний (який, власне, і є героєм цього року) та степовий (рідкісний вид, що занесений до Червоної книги України) — ці два види гнізяться в нас і зимують, а також зимняк — вид, що прилітає до нас лише на зимівлю. Із трьох перелічених, широко розповсюджені канюк звичайний і зимняк.

Темні риси чи поперечна смугастість на споді тулуба робить канюка схожим до яструбів, зокрема до яструба великого. Через це необізнані

ВСЕУКРАЇНСЬКА АКЦІЯ «ПТАХ РОКУ»

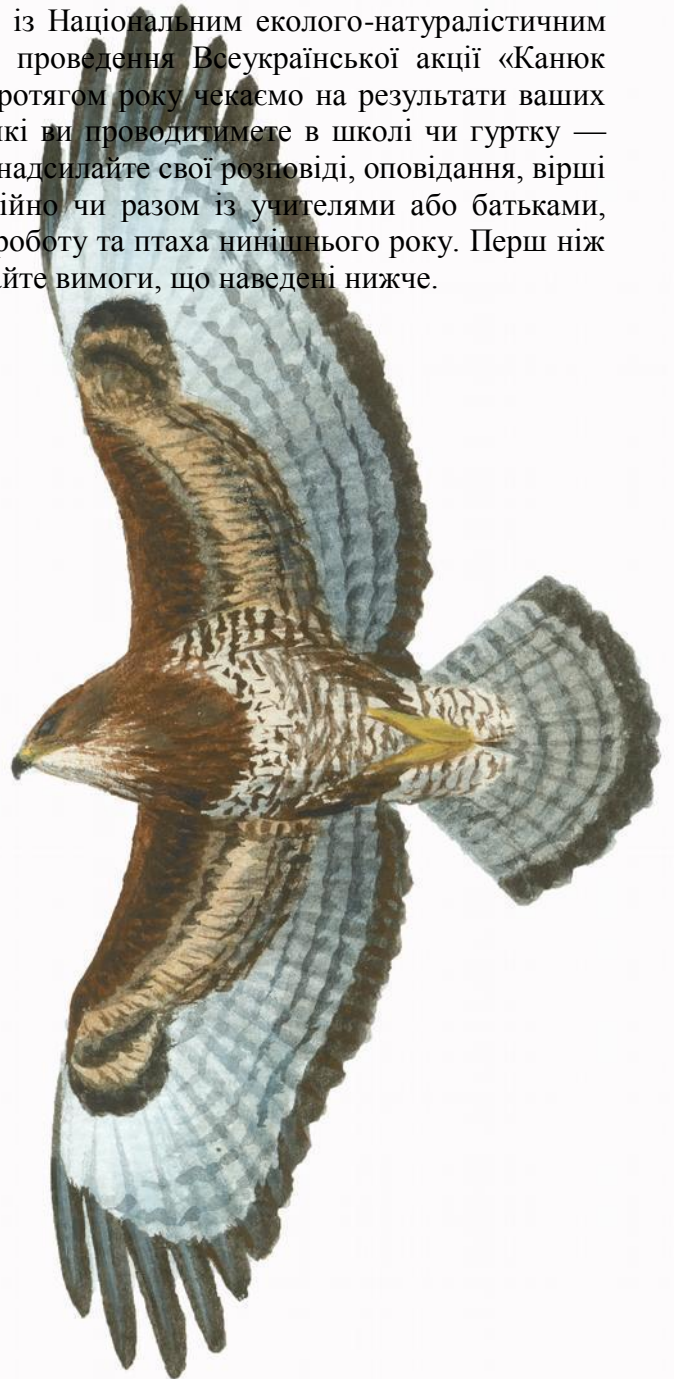
люди часто вважають їх яструбом, і сприймають як шкідливого птаха. Хоча способи полювання і харчовий раціон канюків суттєво відрізняються від яструбиних. Канюки полюють не ховаючись, на відкритих просторах, повільно літаючи та описуючи в польоті кола, часом «зависають» у повітрі. Живляться переважно гризунами. За один день канюк з'їдає десятки мишей і полівок, зберігаючи, таким чином, багато зерна. Тому, знищуючи канюків, ми не лише поводимося з цими корисними птахами нелюдяно та несправедливо, а ще й завдаємо шкоди сільському господарству, винищуючи природних ворогів шкідників зернових культур.

Заохочуємо всіх у 2017 році долучитися до акції «Птах року» й провести власне спостереження за канюком звичайним у природі. В ході спостережень з'ясувати: де і як мешкає птах, яким середовищам надає перевагу, які особливості поведінки й життя притаманні видіві в природі, які загрози можуть мати вплив на існування цих птахів у природі.

Українське товариство охорони птахів разом із Національним еколого-натуралістичним центром учнівської молоді оголошує також про проведення Всеукраїнської акції «Канюк звичайний — птах 2017 року» серед школярів. Протягом року чекаємо на результати ваших спостережень; а також на розповіді про заходи, які ви проведитимете в школі чи гуртку — конкурси, лекції, випуск стінгазет, листівок тощо; надсилайте свої розповіді, оповідання, вірші про канюка, написані та придумані вами самостійно чи разом із учителями або батьками, малюнки та фоторепортажі, що ілюструють вашу роботу та птаха нинішнього року. Перш ніж братися до оформлення робіт, обов'язково прочитайте вимоги, що наведені нижче.

**Канюк звичайний,
типова морфа**

*Малюнки Ігоря
Землянських*

ВСЕУКРАЇНЬСЬКА АКЦІЯ «ПТАХ РОКУ»

ВСЕУКРАЇНСЬКА АКЦІЯ «ПТАХ РОКУ»

Вимоги до робіт у рамках акції «Канюк звичайний — птах 2017 року»

Письмові роботи (спостереження, реферати, розповіді, казки, вірші тощо) надсилайте в паперовому або електронному вигляді. Заохочуємо вас надсилати роботи в електронному вигляді — на електронну пошту, через файлообмінники. Такий спосіб допоможе заощадити папір і збереже природу!

Прагніть зменшити вплив на довкілля, потурбуйтеся, щоб в оформленні роботи було якомога менше різноманітного пластику — папок, прозорих плівок, файлів тощо, натомість використовуйте паперові папки й альбоми. Екологічний підхід до оформлення роботи оцінюватиметься окремо!

У рефератах і та інших письмових роботах **не забувайте** зазначати першоджерело (автора, книгу, журнал, адресу веб-сторінки) як у самому тексті, так і в списку літератури. А також зазначайте авторів усіх фотознімків або джерело звідки їх взято. При оцінюванні робіт ми приділятимемо окрему увагу цьому критерію.

Оформлення галерей і фоторепортажів — ми сподіваємося побачити там фотознімки, зроблені вами чи вашими колегами (вчителями, наставниками, батьками). Не хвилюйтеся, якщо не всі знімки будуть суперпрофесійними, головне що вони ілюструватимуть вашу активну роботу й зацікавлення.

Малюнки й інші поробки, зроблені власноруч, надсилайте в натуральному вигляді звичайною поштою. Малюнки також можна сфотографувати чи зісканувати і надіслати в електронному вигляді.

Обов'язково зазначайте своє прізвище та ім'я, вік, школу, адресу, а також прізвище, ім'я, по-батькові керівника роботи.

Роботи з поміткою «Птах року» надсилайте до **1 грудня 2017 року** на адресу:

Українське товариство охорони птахів

а/с 33, м. Київ, 01103

uspb@birdlife.org.ua

тел. (044) 284-71-31

Зоряна Лук'янчук

Або

Національний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді

вул. Вишгородська, 19, м. Київ, 04074

Валентина Миколаївна Жестерьова

valentina@nenc.gov.ua

ВСЕУКРАЇНЬСЬКА АКЦІЯ «ПТАХ РОКУ»

АНКЕТА

Канюк звичайний — Птах 2017 року

1. Дата спостереження
2. Місце спостереження (населений пункт, район, область)
3. Тип місцевості (населений пункт, поле, узлісся, лісосмуга вздовж дороги тощо)
4. Приблизна кількість птахів, яку спостерігали
5. Як ви вважаєте, чи змінилася чисельність цього виду в Вашій місцевості за останні роки?
 збільшилася
 зменшилася
 не змінилася
 інше
6. Які назви канюка використовують у Вашій місцевості (місцеві, народні назви)
7.
8.
9. Коротко опишіть свою участь в акції «Птах року»
10.
10. Спостерігач (прізвище, ім'я, по батькові)
11. Адреса
10. Електронна адреса (e-mail)
11. Дата заповнення
12. Чи є Ви членом Українського товариства охорони птахів?
 Так
 Ні, хочу стати
 Бажаю отримати більше інформації

УКРАЇНСЬКЕ ТОВАРИСТВО ОХОРОНИ ПТАХІВ

Адреса для листування: а/с 33, Київ 01103 тел./факс: (044) 284 7131

uspb@birdlife.org.ua

www.birdlife.org.ua